

Proces locatiekeuze azc

INLEIDING

In dit document geven we de belangrijkste mijlpalen van de afgelopen anderhalf jaar weer. Daarmee geven we een reconstructie van het proces en de wijze waarop het toetsingskader is toegepast en heeft geleid tot de keuze voor de Noordelijke Hoofddijk.

TIJDSLIJN EN PROCESGANG

1. *November 2022*

Vanuit het transitieplan NCO moet er eind 2022 een regionaal opvangplan worden opgesteld.

Elke regio moet vóór 1 januari 2023 een regionaal opvangplan hebben klaarliggen. Die verplichting geldt vanuit het Transitieplan CNO. In de Veiligheidsregio Twente maken de gemeenten eind 2022 daarom samen afspraken. Die leggen zij vast in het zogeheten Procesplan opvang vluchtelingen Twente. Voor de gemeente Hellendoorn geldt op dat moment de indicatieve opgave om 123 plekken voor asielopvang te regelen vóór 1 januari 2024.

2. *Januari 2023*

Ambtelijk opstellen groslijst mogelijke locaties

Naar aanleiding van het bovenstaande transitieplan is een ambtelijke groslijst gemaakt met gronden die in de gemeente Hellendoorn de mogelijkheid zouden kunnen bieden voor mogelijke vestiging van een asielzoekerscentrum. Deze locaties zijn op 9 januari getoetst op de volgende criteria:

- Gelegenheid tot permanente huisvesting voor minimaal 5 - 10 jaar
- Voor 150-200 asielzoekers (alleenstaanden en gezinnen, mannen en vrouwen)
- Goede ontsluiting naar voorzieningen
 - Bestaande bebouwing of beschikbare grond waar in 2023 gebouwd mag en kan worden

Dit heeft 4 kansrijke locaties opgeleverd. Te weten:

- Jipkesbeltweg 11
- Mr. Werkmanstraat 10
- Weiland Dalkruid - Noordelijke Hoofddijk
- Bedrijfsbeëindiging Tuincentrum Calkhoven

3. *April 2023*

Voor de raad van 16 mei 2023 is een toetsingskader uitgewerkt

Voordat de raad op 16 mei 2023 het toetsingskader locatie asielopvang vaststelt, is er door de organisatie en het college voorwerk verricht. Op basis van dit voorwerk, is de groslijst van een weging voorzien. Welke gronden passen binnen de criteria die op 16 mei aan de raad worden voorgelegd en welke gronden vallen af?

4. *Mei 2023*

Het voorstel is op 16 mei 2023 geamendeerd door de raad

Tijdens de behandeling van het voorstel in de gemeenteraad op 16 mei is het voorstel geamendeerd door de raad. Door deze amendementen is een aantal criteria toegevoegd. Deze criteria vormen samen het vastgestelde toetsingskader. Het college heeft de opdracht om dit toetsingskader te hanteren bij het kiezen van een locatie voor de opvang van asielzoekers.

5. *Juni 2023*

Het toetsingskader is gebruikt om de kansrijke locaties te toetsen

De kansrijke locaties van de groslijst zijn vergeleken met het vastgestelde toetsingskader. Op basis van deze aanvullingen zijn er twee van de vier kansrijke locaties afgefallen.

Mr. Werkmansstraat 10 is afgefallen omdat deze te ver van de bebouwde kom af ligt.

Tuincentrum Calkhoven is afgefallen omdat de verkrijging onzeker is, er minder regie is doordat de gemeente of provincie geen eigenaar zijn, het op dit moment nog economisch wordt gebruikt. Verder lag er reeds een informatieverzoek voor andere bedrijfsinvulling en we willen bedrijfsterrein

beschikbaar houden voor economische ontwikkelingen. Daarnaast vraagt geluidoverschrijding om verdere maatregelen (lijkt evt. oplosbaar tegen extra kosten).

De twee overgebleven locaties zijn aangevuld met een derde locatie die in eerste instantie als neutraal was beoordeeld (hoek Lupinelaan Akkerwinde) doordat er een mogelijke andere bestemming is voorzien voor deze locatie. Hierdoor zijn de vier kansrijke locaties teruggebracht naar 3 potentiële locaties.

6. Juni 2023

De drie overgebleven locaties zijn verder onderzocht

De drie overgebleven locaties zijn verder onderzocht. Dit betrof de locaties aan de Noordelijke Hoofddijk, de Jipkesbeltweg en hoek Lupinelaan en Akkerwinde.

Dit is een ambtelijke verkenning geweest waarbij de politie, het COA en diverse ambtelijke specialisten (Verkeer, RO, veiligheid) onafhankelijk van elkaar de locaties hebben beoordeeld met behulp van het toetsingskader.

In de week na deze verkenning zijn alle scores opgeteld en is er ambtelijk een (duidelijke) voorkeur bepaald voor de Noordelijke Hoofddijk.

7. Juni 2023

Informatiesessie voor het college over de ambtelijke voordracht

Op 20 juni 2023 is het college geïnformeerd over de ambtelijke voordracht. Het college wil nog geen besluit nemen over een locatie, omdat de zomervakantie eraan komt en een eventueel besluit veel impact heeft op de omgeving. Daarom meldt de gemeente dat besluitvorming is uitgesteld tot na de zomer.

8. September 2023

Papieren en fysieke schouw

Het COA voert een papieren en fysieke schouw uit voor de Noordelijke Hoofddijk. Het resultaat is dat de locatie geschikt wordt bevonden voor de bouw van een azc.

9. November 2023

Besluitvorming over de locatie voor het azc wordt vooruitgeschoven.

Dat maakt burgemeester Eijbersen bekend in november 2023. Dat het college geen besluit neemt over een voorkeurslocatie voor het azc, heeft voor een belangrijk deel te maken met de onrustige politieke situatie in de gemeente Hellendoorn. In korte tijd is er namelijk veel gebeurd: twee van de vier wethouders zijn vertrokken en onderhandelingen over het vormen van een nieuwe coalitie verlopen stroef.

„Besluitvorming over belangrijke onderwerpen, zoals een azc, moeten zorgvuldig gebeuren”, licht Eijbersen toe. Hij wil wachten totdat weer sprake is van een bestuurlijke stabiele situatie.

9. December 2023

De gemeenteraad van Hellendoorn wil Ter Apel verlichting bieden.

De situatie rondom het aanmeldcentrum in Ter Apel loopt in december 2023 weer uit de hand. Het COA heeft niet genoeg plek om asielzoekers een bed te geven. Sommige nieuwkomers slapen daardoor op stoeltjes van wachtkamers en wachten overdag buiten.

De gemeenteraad van Hellendoorn wil Ter Apel verlichting bieden. In eerste instantie is het voorstel om crisisnoodopvang aan te bieden. Dit terwijl de crisisnoodopvang in Haarle net is afgebouwd. Discussie in de raad leidt ertoe dat besloten wordt om – opnieuw unaniem – draagvlak uit te spreken voor de komst van een azc. Met structurele opvang wil de raad werk maken van menswaardige opvang van mensen in nood.

10. Januari 2024

Op 23 januari 2024 wordt de spreidingswet in de eerste kamer aangenomen

Op 23 januari 2024 stemt de Eerste Kamer in met de spreidingswet. De nieuwe regels gaan op 1 februari in. Dan maakt staatssecretaris Van der Burg ook bekend hoeveel asielzoekers de gemeenten indicatief moeten opvangen.

11. Maart 2024

Op 12 maart 2024 heeft het college de locatie besloten op basis van het toetsingskader

Van de drie locaties (Noordelijke Hoofddijk, Jipkesbelt en Akkerwinde-Lupinelaan) die voldoen aan het vastgestelde toetsingskader, is beoordeeld dat de locatie aan de Noordelijke Hoofddijk hieraan het beste voldoet. Deze locatie scoort het beste op de criteria. Hieronder lichten we per punt toe waarom deze locatie het beste past.

1. Gelegenheid tot huisvesting voor 10 jaar

Voor alle drie de locaties geldt dat zij voor 10 jaar beschikbaar zijn. Hiertussen bestaat dus geen verschil tussen de drie getoetste locaties.

De locatie aan de Noordelijke Hoofddijk is eigendom van de Provincie Overijssel. De provincie heeft in een verkennend gesprek aangegeven een positieve grondhouding te hebben voor het gebruik van de locatie om een azc te realiseren voor de voorgenomen periode. Er is geen andere ontwikkeling voorzien op deze locatie.

2. Toereikendheid voor lokale asielopgave

Alle drie de onderzochte locaties zijn qua groot genoeg voor de opgave. Hierin verschillen de locaties niet van elkaar.

3. Beheer door het COA

Voor alle drie de locaties geldt dat het COA het beheer voor deze locatie op zich wil nemen.

4. Bestaande bebouwing of grond waar in 2023 of uiterlijk eerste helft 2024 asielopvang gerealiseerd mag en kan worden: Tijdpad voor realisatie

Tussen de drie locaties zijn geen grote verschillen te verwachten. Er is een kleine plus voor de locatie Akkerwinde-Lupinelaan omdat die locatieambtelijk in beeld is voor flexwonen en er daarom al wat voorwerk gedaan is.

5. Goede ontsluiting naar voorzieningen, inclusief bereikbaarheid van scholen, winkels etc.

Er zijn geen grote verschillen tussen de drie locaties. De locatie aan de Jipkesbelt heeft zowel een kleine plus als een min. De kleine plus betreft de ligging ten opzichte van scholen en het station. De min betreft de verkeerssituatie ten aanzien van de toekomstige Noordzuidverbinding. De locatie Lupinelaan – Akkerwinde scoort neutraal.

Voor de locatie aan de Noordelijke Hoofddijk geldt: Er zijn winkels en scholen dichtbij. Daarnaast is er ontsluiting middels openbaar vervoer mogelijk. Er wordt gedacht aan een ontsluiting via het Dalkruid om de druk op de naastgelegen woonwijk te beperken.

6. Draagkracht omgeving

De scores tussen de drie locatie lopen uiteen. Noordelijke Hoofddijk krijgt overall een plus, Jipkesbelt scoort neutraal en Lupinelaan-Akkerwinde krijgt een min.

Voor Jipkesbelt geldt: wat kleiner perceel nabij andere grondeigenaren, er sprake van oriëntatie op een zonnepark of groene long, het gronddepot voor de Noordzuidverbinding is er gevestigd.

Voor Akkerwinde – Lupinelaan geldt: verkenning naar en oriëntatie op flexwonen speelt hier, er is sprake van een bufferzone.

Voor de Noordelijke Hoofddijk geldt: weinig directe omwonenden. Ook zijn er geen lopende plannen. De omgeving is sociaal-economisch krachtig. De wijk kent een bovengemiddeld opleidingsniveau, 73% van de woningen zijn koopwoningen en door de komst van het azc worden deze verhoudingen niet onevenredig verstoord. (Bron: <https://allecijfers.nl/wijk/wijk-06-kruidenwijk-hellendoorn/>)

7. Gemeente houdt regie op de bestemming

Hierin zijn de drie locatie vergelijkbaar. Jipkesbelt en Akkerwinde-Lupinelaan zijn in eigendom van de gemeente. Voor de Noordelijke Hoofddijk geldt dat het in eigendom is van de provincie.

Het college kiest ervoor om zelf de regie te nemen en niet te wachten op dwang door een Spreidingswet die er wel of niet komt. De opgave is leidend en het regionaal uitgesproken commitment vormt de basis. Ook bij de keuze voor een locatie speelt regie een belangrijke rol. Het college acht het van belang om regie te houden op wat er met deze locatie (in de toekomst) gebeurt.

De gemeente houdt grip op de situatie. Door zelf in eerste instantie huurder te worden van de locatie en deze vervolgens door te verhuren aan het COA, heeft men grip op de situatie om over tien jaar te voorkomen dat er afspraken worden gemaakt die tegen het voorgenomen beleid van de gemeente ingaat.

8. Veiligheid van bewoners en omwonenden

Hierin verschillen de locaties van elkaar. Noordelijke Hoofddijk krijgt overall een plus, Jipkesbelt scoort neutraal en Lupinelaan-Akkerwinde krijgt een min.

Voor de locatie Jipkesbelt geldt: sociale veiligheid is een aandachtspunt vanuit meerdere perspectieven. Door (centralere) ligging en verkeersveiligheid is de sociale veiligheid een aandachtspunt.

Voor de locatie Akkerwinde-Lupinelaan geldt: trek door de wijk van AZC naar winkelcentrum is minder ideaal. Door de ligging t.o.v. Venkel (wat al een aandachtsgebied is) scoort deze locatie minder goed.

Voor de locatie Noordelijke Hoofddijk geldt: aandacht qua handhaving kan gecentreerd worden, niet afgelegen, wel aan de rand, meeste draagvlak verwacht. Aandachtspunt hierbij is de impact op winkelcentrum Kuperserf.

De komst zal impact hebben op de omgeving. Dat zal overal zo zijn. Ervaringscijfers leren dat de impact in werkelijkheid vaak minder groot is dan vooraf door critici wordt voorgesteld. Zorgen van omwonenden worden binnen het omwonendenoverleg besproken en in redelijkheid worden hier maatregelen voor ingezet.

9. Kwaliteit van de leefomgeving en bebouwing

Er zijn (kleine) verschillen tussen de drie locaties. Voor alle drie de locaties geldt: er is sprake van agrarisch gebied grenzend aan de bebouwde kom.

Jipkesbelt: scoort relatief het laagst (kleine min), kleinschalig essenlandschap gelegen in het Reggedal.

Lupinelaan/Akkerwinde: voldoende afscheiding, relatief de minste aanpassingen nodig.

Noordelijke Hoofddijk: scoort ongeveer gelijk aan Lupinelaan/Akkerwinde, gunstige ligging met groenafscherming.

In overleg met het COA, waar ook het omwonendenoverleg bij wordt betrokken, zal er een ontwerp worden gemaakt dat enerzijds recht doet aan de beperkingen van een tijdelijke locatie, anderzijds zoveel mogelijk voorziet in optimale inpassing in de omgeving.

10. Financiële haalbaarheid

Voor alle drie de locaties geldt: Het COA geeft aan dat men verwacht dat de businesscase voor deze locatie positief uitpakt. Voor de gemeente geldt het uitgangspunt dat realisatie van het azc kostenneutraal moet plaatsvinden.

11. Programma van eisen COA

Voor alle drie de locaties geldt dat het programma van eisen van COA ingepast kan worden. Voor de locatie aan de Noordelijke Hoofddijk geldt: Uit de papieren en fysieke schouw door het COA blijkt dat de locatie voldoet aan het programma van eisen van het COA.

12. Passende dagbesteding

Voor alle drie de locaties geldt: Het COA zal voorzien in een passende dagbesteding bij een azc van deze omvang.

13. Actieve betrokkenheid samenleving

Voor alle drie de locaties geldt: Wanneer we richting realisatie gaan zal de buurt worden betrokken bij het azc. Het COA zal het omwonendenoverleg verder vorm gaan geven en zorgen dat de omgeving nadrukkelijk wordt betrokken bij het reilen en zeilen van het azc.

14. In of direct grenzend aan de bebouwde kom

Voor alle drie de locaties geldt: De locatie ligt aan de rand van de bebouwde kom.

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Brief

De direct aanwonenden hebben op 12 maart een brief gekregen van onze burgemeester, namens het college. In deze brief worden de aanwonenden uitgenodigd voor een gesprek met de burgemeester en het bezoeken van inloopbijeenkomsten. Ook zijn brieven verspreid in de omgeving van de locatie. In totaal gaat het om ruim 300 adressen. Ook deze mensen zijn uitgenodigd voor de inloopbijeenkomsten.

Nadat deze brieven zijn bezorgd, hebben wij het nieuws gedeeld met alle inwoners, onze medewerkers en de media.

Inloopbijeenkomsten

Op 13 en 14 maart vinden inloopbijeenkomsten plaats voor de omgeving. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor omwonenden die hier een uitnodiging voor hebben gehad. Op donderdag 21 maart is er een inloopavond voor alle inwoners.

Op woensdag 27 maart is er een bijeenkomst voor ondernemers, verenigingen, scholen, enzovoorts.

Internet

www.hellendoorn.nl/opvang-asielzoekers-en-vluchtelingen/

Op onze site beantwoorden we meest gestelde vragen. Daarnaast publiceren we nieuws en andere relevante zaken, zoals de openbaar gemaakte stukken van het WOO verzoek.

Social media

Op social media volgen we de berichten en besluiten we alleen bij grove schendingen van fatsoen in te grijpen. Wanneer we nieuws hebben, laten we dit ook vaak via de social media weten.

Persoonlijke bezoeken

Sommige situaties vragen om persoonlijke aandacht. Zowel ambtelijk als bestuurlijk zijn er gesprekken gevoerd met betrokkenen die rondom de locatie wonen en/of hun bedrijf hebben.

Omwonendenoverleg

Er is een omwonendenoverleg ingesteld. De gemeente heeft dit opgezet om te luisteren naar de wensen vanuit de omgeving om te komen tot een goede inbedding van het azc. Politie en het COA zullen ook regelmatig onderdeel uitmaken van dit overleg.

In eerste instantie hadden ongeveer 150 personen zich hiervoor aangemeld. We hebben daarop de vraag gesteld wie actief wil deelnemen en wie op de hoogte wil worden gehouden van de uitkomsten van dit overleg. Dit heeft geresulteerd in ongeveer 20 omwonenden die recent voor het eerst bij elkaar zijn gekomen voor overleg. De gemeente heeft geen selectie hierin toegepast.

Het omwonendenoverleg is uitgenodigd om mee te gaan naar het bezoek aan het azc in Zutphen. Verder is hen gevraagd om input voor het stedenbouwkundige plan en worden ze op de volgende bijeenkomst geïnformeerd over de bestuursovereenkomst en de werkafspraken zodat we daar de komende tijd input voor kunnen ophalen.

Het omwonendenoverleg wordt door een onafhankelijke gespreksbegeleider voorgezeten en ze maken zelf een verslag.